

Bijbelstudie

Jelmer Woudstra

Volmaakte liefde 1 Johannes 4:17-21

INHOUD

Stille tijd	2
Vol vertrouwen	2
Volmaakte liefde	2
Gods aanbod van genade	3
Een leugenaar	4
Kringstudie 11	5
Verkenning van de tekst	5
Thematiek en structuur	5
Korte uitleg	5
Boodschap en actualiteit	6
Aanwijzingen voor de kringleider	6
Inleiding	7
Kringgesprek	7
Afsluiting	7
Werkvellen voor de kringstudie	7
To end all wars	8

Stille tijd

tussen kringstudie 10 en 11

1

*Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat wij vrijmoedigheid hebben op de dag des oordeels, want gelijk Hij is, zijn ook wij in deze wereld.
(1 Johannes 4:17)*

Vol vertrouwen

In 1 Johannes 2:28 kwam 'vrijmoedigheid' al eens ter sprake. Het was daar het tegenovergestelde van 'beschaamd staan'. In 3:21 en 5:14 heeft het te maken met gebed. Het woord 'vrijmoedigheid' geeft ook daar aan dat we met vertrouwen en zekerheid met God mogen leven. In dit vers wordt de betekenis van dit woord nog duidelijker. Vraag: Waarin is de liefde bij ons volmaakt geworden? Antwoord: In de vrijmoedigheid op de dag van het oordeel.

Dit doet wel sterk denken aan vers 28 van hoofdstuk 2, maar hier wordt pas echt duidelijk dat die vrijmoedigheid een uitloper van de liefde van God is. Niets anders kan de basis zijn voor deze vrijmoedigheid. Geen eigen werken, niet het werk van andere mensen: alleen de liefde van God – die tot uitdrukking komt in het werk van Jezus - is grond voor onze vrijmoedigheid.

Die liefde heeft als resultaat dat we gelijk Jezus zijn in deze wereld. We zijn net als Hij kinderen van God, we kunnen leven naar Zijn geboden, we leven in het licht, de boze heeft geen macht over ons, enz. Er blijft wel altijd een groot verschil: Jezus is degene die alles in de vorige zin mogelijk heeft gemaakt. Een prachtige omschrijving van de uitwerkingen van de liefde van God kunnen we vinden in Hebrëeën 10:22, Laten wij toetreden met een *waarachtig hart*, in volle *verzekertheid des geloofs*, met een hart, dat door besprening gezuiverd is van besef van kwaad, en met een lichaam, dat *gewassen is met zuiver water*.

Wat een geweldig werk! Vol vertrouwen mogen we uitzien naar de dag dat Jezus terugkomt en vol vertrouwen mogen we tegenover Jezus ons geloof belijden als we voor Hem staan.

Overdenken

- Overdenk de vier uitwerkingen van de liefde van God – bewerkt door het offer van Jezus – uit Hebrëeën 10:22.
- In hoeverre denk jij dat je leeft zoals Jezus leefde op deze aarde? Waar kun je nog aan werken?

Bidden

- Dank God voor de vrijmoedigheid die Hij ons heeft gegeven.
- Vraag God om inzicht en kracht die nodig zijn om meer te leven zoals Jezus deed.

2

*Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees houdt verband met straf en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde.
(1 Johannes 4:18)*

Volmaakte liefde

Omdat de liefde volmaakt is geworden in de vrijmoedigheid en omdat de volmaakte liefde de vrees uitdrijft, kun je concluderen dat 'vrees' en 'vrijmoedigheid' elkaars tegenpolen zijn. Waarin zijn ze nou precies zo totaal verschillend?

Vrees, of angst, heeft te maken met straf, zo legt Johannes uit. In het geval van zonde een terechte straf! En de angst ervoor is ook terecht. De Bijbel heeft het een aantal keren over tandengeknars, vuur, pijn, kortom een plaats waar geen mens graag naar toe zou willen. Een plaats waar we bang voor zijn.

Vrijmoedigheid heeft helemaal niets te maken met straf! Nou ja, niets... het heeft te maken met straf die kwijtgescholden is aan jou, omdat Iemand anders er al voor heeft betaald. En nu de straf weg is en zelfs alle bewijsstukken vernietigd zijn (Kolossenzen 2:14), hoeven we niet meer beschaamd tegenover Jezus te staan bij het laatste oordeel.

Overdenken

- Overdenk de volgende stelling: 1 Johannes 4:18 maakt duidelijk dat een christen nooit bang hoeft te zijn.
- Welke vrees wordt denk jij bedoeld in dit vers?
- Hoe is jouw beeld van (volmaakte) liefde gegroeid/ veranderd na het lezen van dit vers? Bedenk dat het spreken van Johannes over de volmaakte liefde niet betekent dat wij perfect moeten zijn in ons liefhebben.

Bidden

- Dank God dat Hij jouw angst heeft weggenomen doordat Jezus de straf heeft gedragen.
- Dank God voor het feit dat je een relatie met Hem kunt hebben.
- Vraag God om je te helpen steeds meer naar Hem op zoek te gaan en Hem steeds beter te leren kennen.

3

*Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.
(1 Johannes 4:19)*

Gods aanbod van genade

Wij hebben het bekende spreekwoord 'Als je A zegt, moet je ook B zeggen!'. Het vers hierboven deed mij hier op een vreemde manier aan denken. Het leek mij niet van toepassing op God naar aanleiding van dit vers. Want dan zou het zeggen: God zendt Zijn Zoon, die zal lijden, sterven en weer opstaan om de straf te dragen en de dood te overwinnen. Dat is A. B is dan dat God ervoor zorgt dat iedereen 'ja' zegt tegen dit werk. En zo gaat het niet helemaal!

Allereerst heeft God al 'A' gezegd, dus het 'als' kunnen we weglaten. Maar heeft God ook 'B' gezegd? Aan de ene kant wel. God bewerkt in ons het antwoord dat wij geven op Zijn aanbod van genade, maar het is dan ook wel ons antwoord op dat aanbod! Met andere woorden: we kunnen 'nee' zeggen. Wij zijn dus verantwoordelijk, want wij hebben lief! Maar dat kan alleen maar omdat God ons eerst heeft liefgehad en omdat Hij het antwoord Zelf in ons werkt. Dat is ontstellende genade!

Overdenken

- Hoe zie jij de verhouding tussen Gods liefde en werk in ons én onze eigen verantwoordelijkheid?
- Overdenk de volgende uitspraak van de theoloog Kohlbrugge: "Op Golgotha ben ik bekeerd."

Bidden

- Aanbid God en dank Hem voor Zijn genade, geduld en rechtvaardigheid.
- Vraag aan God of Hij je wil helpen om te leven als iemand die 'ja' heeft gezegd tegen het werk van Jezus.
- Bid dat veel mensen gaan inzien dat God al van hen houdt.

4

*Indien iemand zegt: Ik heb God lief, doch zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar; want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft, kan ook God, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben.
(1 Johannes 4:20)*

Een leugenaar

'De waarheid bestaat, de leugen wordt uitgevonden,' zei Georges Braque. Een opmerking die klopt als een bus, in theorie dan. Want in de praktijk vinden we het nogal eens moeilijk om de waarheid te achterhalen, zeker omdat velen niet geloven in één waarheid. Wel in de rechtspraak, als de recherche het bewijsmateriaal moet verzamelen om te achterhalen wat er precies gebeurd is. Het is wel moeilijk, maar iedereen gelooft dat er *feiten* worden achterhaald. Maar een uitspraak over de waarheid in levensbeschouwelijke zaken, daar moet je zeker niet mee aankomen!

Johannes lijkt hier niet zoveel last van te hebben. Hij heeft het al een paar keer over leugenaars gehad, mensen die niet 'in de waarheid zijn' (zie 1:10; 2:4,22). Zo is iemand die beweert van God te houden, maar zijn broeder haat – dat is: niet liefheeft – per definitie een leugenaar! Een feit waar niet over te twisten valt in de trant van 'nou, op die waarheid valt nog wel wat af te dingen...' Ik moet toch wel even slikken als ik dit lees, want er gebeuren soms dingen die het voor mij heel erg moeilijk maken om een broeder of zuster lief te hebben. Deze tekst is voor mij een motivatie om te bidden voor mensen die ik vanuit mezelf niet liefheb – dus haat.

Overdenken

- Welke actie wil je ondernemen in jouw leven naar aanleiding van dit stukje?
- In hoeverre durf jij te spreken over waarheid met betrekking tot geestelijke zaken?

Bidden

- Dank God dat hij van ons nieuwe mensen heeft gemaakt, die kunnen liefhebben waar anderen het al lang zouden opgeven.
- Bid dat God jouw ogen opent voor mensen die je haat en waarvoor je extra genade nodig hebt om van hen te houden!

Kringstudie 11

1 Johannes 4:17-21

Verkenning van de tekst

1 Johannes 4:7-21 is één groot geheel, dat nog eens de liefde van God behandelt. In de verzen 17-21 wordt de uitwerking van die liefde in de levens van de gelovigen besproken. Daarin is het te onderscheiden van de rest van het gedeelte 7-21, maar tegelijk moet gezegd worden dat het hele gedeelte een prachtige eenheid is en dat de afzonderlijke stukken – voor zover daarover gesproken kan worden – niet los van elkaar te lezen zijn.

Thematiek en structuur

Het gedeelte 17-21 is in twee hoofddeeltes op te splitsen:

17-18 Het hoofdthema van dit gedeelte is 'de volmaakte liefde'. Gevolg van de volmaakte liefde is vrijmoedigheid, tegengesteld aan volmaakte liefde én vrijmoedigheid is de vrees.
In dit gedeelte staat liefde als *zelfstandig naamwoord*.

19-21 Hier is het hoofdthema 'liefhebben'. God liefhebben, maar je broeder haten? Dat kan niet!
In dit gedeelte staat het *werkwoord* van liefde: liefhebben.

Korte uitleg

17. *Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat wij vrijmoedigheid hebben op de dag des oordeels, want gelijk Hij is, zijn ook wij in deze wereld.*

'Hierin' kan zowel terug als vooruit verwijzen. Gezien het gebruik in de hele brief wijst het mijns inziens vooruit naar 'vrijmoedigheid op de dag des oordeels', maar de basis ligt ook duidelijk in 16b.

Wij zijn gelijk aan Jezus, omdat Hij in ons is en wij in Hem zijn (zie ook vers 12-16). Wij leven, net als Jezus, in gemeenschap met God de Vader. Het betekent ook dat we nu al vrijmoedig mogen zijn, net als straks op de dag des oordeels.

18. *Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees houdt verband met straf en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde.*

Vrees is het tegenovergestelde van liefde, omdat vrees te maken heeft met straf. Maar door het offer van Jezus hoeven wij niet meer bang te zijn voor straf. De straf is al gedragen! Dit vers maakt duidelijk dat een christen niet zou moeten vrezen voor de straf op zonde. Johannes wil hier niet duidelijk maken dat een christen nooit bang mag zijn, het gaat hier om angst voor het oordeel.

19. *Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.*

Onze liefde voor elkaar vindt zijn oorsprong in de liefde van God voor ons. Zijn liefde is de enige reden dat wij kunnen liefhebben.

20. *Indien iemand zegt: Ik heb God lief, doch zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar; want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft, kan ook God, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben.*

Het woord 'leugenaar' hebben we al een paar keer gezien. Hier is een leugenaar iemand die tegelijk zegt God lief te hebben en zijn broeder haat. Dat is een onmogelijkheid in het

zwart-wit denken van Johannes. Je kunt je zelfs afvragen of iemand nog wel je broeder is, als je hem haat.

Johannes maakt duidelijk dat het gemakkelijker is om iemand lief te hebben die je ziet dan iemand die je niet ziet, omdat je iemand die je ziet concreet kunt dienen. Door concrete daden van liefde voor je medechristenen en andere mensen om je heen (Galaten 6:10), laat je ook je liefde voor God zien.

"Hier wordt de eerste genoemd van drie gronden om de broeders lief te hebben: omdat de broeders zich in onze directe tegenwoordigheid bevinden. Straks komen er nog twee bij: de liefde tot de broeders is ook een zaak van gehoorzaamheid jegens God (vers 21), en berust bovendien op de Goddelijke familieband (5:1)."¹

21. En dit gebod hebben wij van Hem: Wie God liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben.

De voortdurende herhaling van dit gebod door de brief maakt duidelijk: liefde is een opdracht. Liefde betonen is een daad van gehoorzaamheid.

Boodschap en actualiteit

De liefde van God krijgt een uitwerking in het leven van een christen. Zo hoeven we niet meer in angst te leven voor het grote oordeel. Als je onzeker bent over je redding omdat je je eigen zonde levensgroot voor je ziet, dan mag je weten dat de liefde van God ons vrijmoedigheid geeft. Vrijmoedigheid is een kernwoord in onze relatie met God.

De liefde tot God kan alleen maar samengaan met de liefde voor onze broeders en zusters. Zie ook Age Romkes: *Kringstudie 7* (bijbelstudie van de maand december 2005), onder '*Boodschap en actualiteit*'.

Aanwijzingen voor de kringleider

IJsbreker

Je zou onderstaand fragment kunnen tonen op DVD/video, of het voorlezen:

De film *To end all wars*² is het waargebeurde verhaal over een groep Schotse krijgsgevangenen in een Japans kamp. Tussen de Schotten bevindt zich een Amerikaan. Hij is een echte egoïst die steeds zijn eigen hachje weet te redden en zelfs een handeltje opzet met bewoners van Birma, door ze stiekem te ontmoeten terwijl de krijgsgevangenen aan de spoorlijn werken. Eén man in het kamp, die er al was voordat de Schotten en de Amerikaan arriveerden, is christen. Door zijn daden en een stukje onderwijs brengt hij het evangelie onder de anderen. De Amerikaan moet er niets van hebben, maar op een gegeven moment blijkt hij toch geraakt te zijn door de boodschap, zonder dat hij al duidelijk tot bekering is gekomen. Want wat gebeurt er? De Japanners tellen de scheppen en er blijkt eentje te missen. Wie heeft zijn schep niet ingeleverd? Iemand moet gestraft worden! De Amerikaan stapt naar voren uit de rijen en zegt de schuldige te zijn. Hij wordt direct zo hard geslagen dat hij een paar dagen verlamd is. Maar na een paar rake klappen komt de teller van de scheppen er weer aan: het blijkt een vergissing in de telling te zijn. Waarom ging die Amerikaan naar voren...?

-Wat denk je van dit hele gebeuren?

1 H.P. Medema, Het leven is geopenbaard: bijbelstudies bij de Eerste Brief van Johannes, p.186

2 Deze film is een aanrader. Hij is gemaakt door een christelijke regisseur. Het slot is huiveringwekkend, maar heel betekenisvol!

Inleiding

Vertel je kringleden dat dit gedeelte één geheel vormt met de voorafgaande verzen 7-16 en als centraal thema de liefde van God heeft. Het is aan te raden om 7-16 erbij te lezen, zonder dat het gesprek daarover gaat.

Kringgesprek

Je kunt de bespreking van dit gedeelte verdelen over de twee hoofddeelten. Mogelijke vragen die je kunt stellen per gedeelte:

17-18 Volmaakte liefde

- Wat is volgens jullie 'vrijmoedigheid' op basis van deze verzen? Omschrijf het in je eigen woorden.
- Wat betekent het volgens jullie dat we 'gelijk Jezus zijn' in deze wereld? Hoe verhoudt dit 'gelijk zijn' zich tot het feit dat Jezus God is en wij mensen zijn?
- In hoeverre ervaren jullie wel eens schaamte en/ of angst voor de straf van God?
- Hoe kun je jezelf en medechristenen bemoedigen met deze verzen als jij of zij nog niet zeker zijn over hun redding? Probeer het eens aan elkaar onder woorden te brengen.

19-21 Liefhebben

- Wat is volgens jullie de betekenis van vers 19?
- Wat vind je moeilijker: God liefhebben of je broeder of zuster? Waarom?
- In hoeverre kan de liefde verkillen of verdwijnen in godsdienstige activiteit? Wat zien jullie wat dat betreft om je heen? Wat zouden jullie daaraan willen veranderen en hoe?

Afsluiting

Na het kringgesprek te hebben samengevat, kun je samen terug gaan naar het fragment uit de film *To end all wars*. Wat willen jullie nu echt concreet gaan doen om te laten zien dat je elkaar liefhebt? Dat je je gemeente liefhebt? Dat je de mensen om je heen liefhebt? Denk aan het werk van die christen in het kamp in Birma. Denk aan de Amerikaan die zijn leven wilde geven voor zijn vrienden.

Werkvellen voor de kringstudie

Het gebruik van het werkvel wordt daar uitgelegd, zie volgende pagina.

To end all wars

Voorzie het fragment uit de film *To end all wars* van je eigen commentaar op de lijnen bij de woorden, bestaande uit je gevoel erbij en wat je denkt ervan te leren. Benader de tekst vanuit je kennis over en ervaring met 1 Johannes.

De film *To end all wars* is het waargebeurde verhaal over een groep Schotse krijgsgevangenen in een Japans kamp. Tussen de Schotten bevindt zich een Amerikaan. Hij is een echte egoïst (1) die steeds zijn eigen hachje weet te redden en zelfs een handeltje opzet met bewoners van Birma, door ze stiekem te ontmoeten terwijl de krijgsgevangenen aan de spoorlijn werken. Eén man in het kamp, die er al was voordat de Schotten en de Amerikaan arriveerden, is christen. Door zijn dadën (2) en een stukje onderwijs (3) brengt hij het evangelie onder de anderen. De Amerikaan moet er niets van hebben, maar op een gegeven moment blijkt hij toch geraakt te zijn door de boodschap, zonder dat hij al duidelijk tot bekering is gekomen (4). Want wat gebeurt er? De Japanners tellen de scheppen en er blijkt eentje te missen. Wie heeft zijn schep niet ingeleverd? Iemand moet gestraft worden! De Amerikaan stapt naar voren uit de rijen en zegt de schuldige te zijn. Hij wordt direct zo hard geslagen dat hij een paar dagen verlamd is. Maar na een paar rake klappen komt de teller van de scheppen er weer aan: het blijkt een vergissing in de telling te zijn. Waarom ging die Amerikaan naar voren...? (5)

(1) _____

(2) _____

(3) _____

(4) _____

(5) _____

